

W hołdzie uczestnikom powstania styczniowego

150. rocznica wybuchu powstania styczniowego to czas refleksji o poświęceniu ludzi, którzy poszli walczyć o wolność Ojczyzny. Na Kujawach rozegrały się bitwy pod Krzywosądzą (19 lutego 1863 r.) i Nową Wsią (21 lutego 1863 r.). Mogiły poległych z oddziału Ludwika Mierosławskiego znajdują się w Dobrem i Borowie. W walkach z Rosjanami zginęli m. in. Adam Gutkiewicz, syn urzędnika z Ciechocinka, Jan Wasiłowski - brat Marii Konopnickiej i Stanisław Gay, syn architekta Jakuba Gaya (z Henrykiem Marconim zaprojektował Łazienki nr 1). Warto też wspomnieć pochodzącego z Włoch Stanisława Bechiego, który wziął udział w powstaniu i został rozstrzelany 17 grudnia 1863 roku we Włocławku.

Romuald Traugutt został powieszony 5 sierpnia 1864 roku na stokach Cytadeli Warszawskiej, na oczach 30 tysięcy mieszkańców Warszawy śpiewających na kolanach „Święty Boże, Święty Mocny...”. Jego ostatnim gestem było ucałowanie krzyża. Jak przekazywali świadkowie: „W ostatniej chwili złożył ręce i podniósł oczy

do nieba.” Ciało wrzucono razem z ciałami jego czterech towarzyszy: Rafała Krajewskiego, Jana Jeziorańskiego, Józefa Toczyskiego i Romana Żulińskiego do dołu i zrównano z ziemią - tak postępowano zgodnie z prawodawstwem rosyjskim ze skazanymi za przestępstwa polityczne. W XX wieku ks. Józef Jarzębowski wystąpił z pomysłem, aby beatyfikować Traugutta jako symbol poświęcenia i męczeństwa dla Ojczyzny.

Ciechocinek uczcił pamięć o Romualdzie Traugutcie w 65. rocznicę jego śmierci. 18 sierpnia 1929 r. odsłonięto pomnik poświęcony dyktatorowi powstania zbudowany ze składek mieszkańców i kuracjuszy. Idea jego budowy wiąże się z wizytą Anny Juszkiewiczowej, córki Traugutta, która odwiedziła nasze uzdrowisko w 1928 roku. Władze przyjmowały z honorami córkę bohatera narodowego. To wówczas zrodziła się idea uczczenia Traugutta. Powstał Komitet Budowy Pomnika, którym kierował Leonard Lorentowicz.

Ciechociński przedwojenny pomnik różnił się od obecnego. Na kamiennym cokole wyrzeźbione było popiersie Traugutta, poniżej zostało wryte jego imię i nazwisko oraz daty urodzin i śmierci. Na górze stała figura przedstawiająca orła zrywającego się do lotu. Pomnik otaczały kamienne kule oraz łańcuchy. Zaprojektował go inż. architekt P. Pallado. Pomnik ten został zniszczony przez hitlerowców. Po wyzwoleniu został bardzo szybko odbudowany, ale w innej formie. Na białej kolumnie widnieje orzeł powstańczy. O tym, że pomnik jest poświęcony Trauguttowi, informuje tablica z napisem: „Romualdowi Trauguttowi 1826 - 1864”.

Mieszkańcy Ciechocinka nie zapomnieli o Traugutcie i innych bohaterach powstania styczniowego. Jak co roku, 22 stycznia pod pomnikiem zapłonęły znicze.

tekst i fot. Aldona Nocna

Naczelną Lekarkę Uzdrowiska dla Uzdrowiska
Ciechocinek, Inowrocław,
Wieniec Zdrój,

lek. med. Izabela Kowacka

e-mail: ikowacka@bydgoszcz.uw.gov.pl;
tel. (54) 416 18 00, wewn. 139

przyjmuje w sprawie skarg i wniosków
w Urzędzie Miejskim w Ciechocinku przy
ul. Kopernika 19 (pokój nr 12)
w drugą i czwartą środę każdego miesiąca
w godz. 14.00-15.30.